

Záhlaví, unifikované názvy a odkazy Korporativní záhlaví

Hana Vochozková
ÚVT MU Brno
hanan@ics.muni.cz

únor 2013

MARC 21

I.

110 Hlavní záhlaví – jméno korporace

neopakovatelné pole

710 Vedlejší záhlaví – jméno korporace

opakovatelné pole

810 Vedlejší záhlaví pro edici – jméno korporace

opakovatelné pole

První indikátor

Indikátor formy jména

- 0 Invertovaná forma jména
- 1 Jméno jurisdikce
- 2 Jméno v přímém pořadí

MARC 21 II.

Druhý indikátor

110

Nedefinován

710

Typ vedlejšího záhlaví

Typ nespecifikován

2 Analytické záhlaví

810

Nedefinován

MARC 21

III.

Podpole

Jmenná část

\$a Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

\$b Podřízená složka (O)

\$c Místo konání akce (N)

\$e Slovní označení role (O)

\$u Příslušnost ke korporaci/adresa (NO)

\$4 Kód role (O)

MARC 21

IV.

Podpole

Názvová část

\$t **Název díla (NO)**

\$f *Data související s dílem (NO)*

\$h *Obecné označení druhu dokumentu (NO) [710/810]*

\$k *Podzáhlaví pro formu (NO)*

\$l *Jazyk díla (NO)*

\$m *Obsazení (hudební díla) (O) [710/810]*

\$o *Údaj o aranžmá (hudební díla) (NO) [710/810]*

\$p **Název části/sekce díla (O)**

\$r *Tónina (hudební díla) (NO) [710/810]*

\$s *Verze (NO) [710/810]*

\$v *Označení svazku/pořadí (NO) [810]*

\$x *Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO) [710]*

MARC 21

V.

Podpole

Pro jméno a název

\$d Datum konání akce nebo podpisu smlouvy (O)

\$g *Další různé informace (NO)*

\$n **Číslo části/sekce/akce (O)**

Kontrolní podpole

\$w *Číslo bibliografického záznamu (O) [810]*

\$0 *Číslo autoritního záznamu (O)*

\$3 *Bližší určení dokumentu (NO) [710]*

\$5 *Kód instituce (NO) [710]*

\$6 *Propojení v jiném písmu (NO)*

\$8 *Propojení souvisejících polí (O)*

MARC 21

VI.

Interpunkce

pole 110, 710 a 810 končí interpunkcí používanou ve formátu MARC nebo závorkami. Pokud posledními podpoli jsou podpole \$3, \$4 nebo \$5, interpunkční znaménko nebo pravá závorka těmto podpolím předcházejí

jméno korporace, jméno korporace/podřízená složka nebo záhlaví jméno/název končí interpunkčním znaménkem. Interpunkční znaménko se zapisuje uvnitř uvozovek

Mezery

mezery se v iniciálových zkratkách nebo mezi iniciálami/samostatnými písmeny v personálním jméně nepoužívají
neuzavřené datum končí mezerou, pokud může být následováno dalším datem

X10 2? \$aScientific Society of San Antonio_(1904-_)

MARC 21 VII.

Úvodní členy

obvykle se vynechávají (pokud se nezapisují záměrně)

úvodní členy na počátku názvu a/nebo názvu části ve vedlejším záhlaví

jméno/název se též vynechávají

MARC 21 VIII.

111 Hlavní záhlaví – jméno akce

neopakovatelné pole

711 Vedlejší záhlaví – jméno akce

opakovatelné pole

811 Vedlejší záhlaví pro edici – jméno akce

opakovatelné pole

První indikátor

Indikátor formy jména

- 0 Invertovaná forma jména
- 1 Jméno jurisdikce
- 2 Jméno v přímém pořadí

MARC 21 IX.

Druhý indikátor

111

Nedefinován

711

Typ vedlejšího záhlaví

Typ nespecifikován

2 Analytické záhlaví

811

Nedefinován

MARC 21

X.

Podpole

Jmenná část

\$a Jméno akce nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

\$q Jméno akce následující ve vstupním prvku za jménem jurisdikce
(NO)

\$d Datum konání akce (NO)

\$c Místo konání akce (NO)

\$e Podřízená složka (O)

\$j *Slovní označení role (O)*

\$u *Příslušnost ke korporaci/adresa (NO)*

\$4 **Kód role (O)**

MARC 21 XI.

Podpole

Názvová část

\$t **Název díla (NO)**

\$f *Data související s dílem (NO)*

\$h *Obecné označení druhu dokumentu (NO) [711/811]*

\$k *Podzáhlaví pro formu (O)*

\$l *Jazyk díla (NO)*

\$p **Název části/sekce díla (O)**

\$s *Verze (NO) [711/811]*

\$v *Označení svazku/pořadí (NO) [811]*

\$x *Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO) [711]*

MARC 21 XII.

Podpole

Pro jméno a název

\$g Další různé informace (NO)

\$n Číslo části/sekce/akce (O)

Kontrolní podpole

\$w Číslo bibliografického záznamu (O) [811]

\$0 Číslo autoritního záznamu (O)

\$3 Bližší určení dokumentu (NO) [711]

\$5 Kód instituce (NO) [711]

\$6 Propojení v jiném písmu (NO)

\$8 Propojení souvisejících polí (O)

MARC 21 XIII.

Interpunkce

pole 111, 711 a 811 končí interpunkcí používanou ve formátu MARC nebo závorkami. Pokud posledními podpoli jsou podpole \$3, \$4 nebo \$5, interpunkční znaménko nebo pravá závorka těmto podpolím předchází

jméno v rámci záhlaví pro jméno/podřízená složka nebo v záhlaví jméno/název končí interpunkčním znaménkem. Interpunkční znaménko se zapisuje uvnitř uvozovek

Mezery

mezery se v iniciálových zkratkách nebo mezi iniciálami/samostatnými písmeny v personálním jméně nepoužívají

neuzavřené datum končí mezerou, pokud je následováno jiným datem

**X11 2? \$aInternational Symposium on Quality Control_(1974-_)
\$n(3._:\$d1978:_\$cTokyo, Japonsko)**

MARC 21 XIV.

Úvodní členy

obvykle se vynechávají (pokud se nezapisují záměrně)

úvodní členy na počátku názvu a/nebo názvu části ve vedlejším záhlaví

jméno/název se též vynechávají

MARC 21 XV.

Pojmenované akce zapisované pod korporací jsou obsaženy v polích X10

**X10 2? \$aSvaz československých spisovatelů.\$bSjezd
\$n(4._:\$d1967_:\$cPraha,_Česko)**

Akce, zapisované přímo pod vlastním jménem, jsou obsaženy v polích
X11

Základní standardy pro jmenné zpracování záznamů

- SVĚTLÍKOVÁ, Svojmila. *Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21. Korporace. 2. aktualiz. vyd.* Praha : Národní knihovna České republiky, 2008. (Standardizace ; č. 31). ISBN 978-80-7050-552-6

- pro ověřování jmen zahraničních korporací se využívá soubor autorit Kongresové knihovny (LC Names)
- při přejímání jména korporace je třeba věnovat zvláštní pozornost transliteraci a používat doporučené transliterační tabulky
- kvalifikátory se překládají do češtiny (výjimkou jsou kvalifikátory tvořené jmény institucí)
  - LC: [World Trade Union Congress \(2nd : 1949 : Milan, Italy\)](#)
  - NK ČR: [World Trade Union Congress \(2. : 1949 : Miláno, Itálie\)](#)
- pokud nelze z LC převzít vhodnou formu jména korporace, použije se pro záhlaví jméno korporace uvedené v publikaci

24.1. Obecné pravidlo

24.1A.

24.1B. Romanizace

24.1C. Změny jména

Státní vědecká knihovna (Ostrava, Česko)

Moravskoslezská vědecká knihovna (Ostrava, Česko)

24.2. Variantní jména. Obecná pravidla

24.2A.

24.2B.

24.2C.

Univerzita Karlova **nikoli** Universita Karlova

24.2D.

Aslib

Svaz knihovníků a informačních pracovníků **nikoli** SKIP

24.3. Variantní jména. Zvláštní pravidla I.

24.3A. Jazyk

24.3B. Jazyk. Mezinárodní korporace

Evropské společenství nikoli European Economic Community

24.3C. Konvenční jméno

24.3C2

Františkáni nikoli Ordo Fratrum Minorum

nikoli Řád menších bratří - františkánů

24.3D. Náboženské řády a společnosti

24.3. Variantní jména. Zvláštní pravidla II.

24.3E. Státní/správní celky

Francie nikoli République française

do roku 1918 Česko

1918-1968 Československo

1969-1992 Československo

Česko (Československo)

Slovensko (Československo)

pro korporace s působností jen pro ČR nebo jen pro SR

od 1993 Česko

24.3. Variantní jména. Zvláštní pravidla III.

24.3F. Konference, kongresy, zasedání atd.

24.3F2.

Symposium on Protein Metabolism (1953 : University of
Toronto)

nikoli

Nutrition Symposium (1953 : University of Toronto)

24.3G. Kostely atd.

24.4. - 24.11. Kvalifikátory, výpustky a modifikace

24.4. Kvalifikátory I.

24.4A. Obecné pravidlo

24.4B. Jména nevyjadřující, že jde o korporaci

X10 1? \$aOregon

X10 2? \$aOregon_(hudební skupina)

24.4C. Dvě nebo více korporací se stejnými nebo podobnými jmény

24.4C1. Obecné pravidlo

24.4C2. Jména zemí, států, provincií atd.

X10 2? \$aRepublikánská strana_(Česko)

X10 2? \$aRepublikánská strana_(Slovensko)

ale

X10 2? \$aObčanská demokratická aliance

24.4. - 24.11. Kvalifikátory, výpustky a modifikace

24.4. Kvalifikátory II.

24.4C. Dvě nebo více korporací se stejnými nebo podobnými jmény

24.4C3. Lokální jména míst

X10 2? \$a Klášter dominikánů_(Plzeň,_Česko)

X10 2? \$a Klášter dominikánů_(Uherský Brod,_Česko)

24.4C4. Změna jurisdikce nebo místa

24.4C5. Instituce

X10 2? \$a Archeologický ústav_(Akademie věd ČR:_Praha,_Česko)

X10 2? \$a Archeologický ústav_(Akademie věd ČR:_Brno,_Česko)

24.4C6. Rok (roky)

X10 2? \$a Scientific Society of San Antonio_(1892-1894)

X10 2? \$a Scientific Society of San Antonio_(1904-_)

24.4C7. Další kvalifikátory

24.4. - 24.11. Kvalifikátory, výpustky a modifikace
24.5. a 24.6.

24.5. Výpustky

24.5A. Úvodní mluvnické členy

X10 2? \$aLibrary Association

nikoli

X10 2? \$aThe Library Association

24.5B. Čestné tituly

24.5C. Výrazy označující korporativnost a některé další výrazy

24.6. Státní/správní celky. Kvalifikátory

24.4. - 24.11. Kvalifikátory, výpustky a modifikace
24.7. Konference, kongresy, zasedání atd.

24.7A. Výpustky

Konference archivářů nikoli 9. konference archivářů

24.7B. Kvalifikátory

24.7B1. Obecné pravidlo

24.7B2. Pořadové číslo konference

24.7B3. Datum konání

24.7B4. Místo konání

X11 2? \$aKonference archivářů\$n(9._:\$d2001_:\$cOpava,_Česko)

24.4. - 24.11. Kvalifikátory, výpustky a modifikace
24.8. Výstavy, veletrhy, festivaly atd.

24.8A. Výpustky

24.8B. Kvalifikátory

X11 2? \$aKřemežský veletrh\$n(8._:\$d1999_:\$cKřemže,_Česko)

X11 2? \$aVědma_´97\$c(Praha,_Česko)

X11 2? \$aJiráskův Hronov\$n(64._:\$d1994)

24.4. - 24.11. Kvalifikátory, výpustky a modifikace
24.9. - 24.11.

24.9. Místní skupiny, pobočky atd.

24.10. Kostely atd.

24.11. Rozhlasové a televizní stanice

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace
24.12. Obecné pravidlo

24.12. Obecné pravidlo

X10 2? \$aNáprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur_(Praha,_Česko)

nikoli

X10 2? \$aNárodní muzeum_(Praha,_Česko).**\$b**Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace

24.13. Podřízené a související korporace zapsané
v podřízeném vztahu I.

TYP 1. Jméno, obsahující slovo, které jasně určuje, že korporace je částí jiného celku (např. odbor, oddělení, divize, sekce, katedra, pobočka, závod)

X10 2? \$aNárodní knihovna České republiky.\$bOdbor zpracování
fondů

TYP 2. Jméno, které obsahuje slovo, obvykle vyjadřující administrativní podřízenost (např. výbor, komise, diecéze) za předpokladu, že jméno nadřízené korporace je nezbytné pro identifikaci podřízené korporace

X10 2? \$aObčanská demokratická strana.\$bOblastní sdružení_
(Šumperk,_Česko)

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace
24.13. Podřízené a související korporace zapsané
v podřízeném vztahu II.

TYP 3. Jméno, které je obecnou charakteristikou, nebo je pouze geografickým, chronologickým, číselným nebo písmenným vyjádřením podřízenosti vůči mateřské korporaci

X10 2? \$aUniverzita Karlova.\$bLékařská fakulta,_1.
\$bInterní klinika,_III.

TYP 4. Jméno, které nevyjadřuje, že jde o korporaci

X10 2? \$aNárodní galerie_(Praha,_Česko).\$bGrafická sbírka

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace
24.13. Podřízené a související korporace zapsané
v podřízeném vztahu III.

TYP 5. Jméno univerzitní fakulty, školy, katedry, univerzitní koleje, laboratoře atd. které pouze označuje určité studijní oblasti

Pozn.: Jméno fakulty či katedry bude začínat přídavným jménem, např. Filozofická fakulta apod.; výjimkou je jméno fakulty či katedry, jehož součástí je podstatné jméno v druhém pádě, např. Fakulta sociálních věd, katedra biologie

X10 2? \$aUniverzita Karlova.\$bFakulta sociálních věd

**X10 2? \$aUniverzita Karlova.\$bPřírodovědecká fakulta.\$bKatedra
biologie**

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace
24.13. Podřízené a související korporace zapsané
v podřízeném vztahu IV.

TYP 6. Jméno, které obsahuje celé jméno nadřízené korporace nebo
příbuzné korporace

X10 2? \$aPražský hrad.\$bObrazárna

X10 2? \$aPressfoto.\$bArchiv

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace

24.14. Podzáhlaví zapsané přímo nebo nepřímo

Podzáhlaví zapsané přímo

**X10 2? \$aNárodní knihovna České republiky.\$bOddělení věcného
zpracování**

(vynecháno Odbor zpracování fondů)

Podzáhlaví zapsané nepřímo

**X10 2? \$aUniverzita Karlova.\$bMatematicko-fyzikální
fakulta.\$bKatedra tělesné výchovy**

**X10 2? \$aUniverzita Karlova.\$bPřírodovědecká fakulta.\$bKatedra
tělesné výchovy**

24.12. - 24.16. Podřízené a související korporace Zvláštní pravidla

24.15. Spojené výbory, komise atd.

24.16. Konvenční podzáhloví pro státní a místní organizace politických stran Spojených států

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé

24.17. Obecné pravidlo

24.17. Obecné pravidlo

X10 2? \$a Státní okresní archiv Český Krumlov

nikoli

X10 1? \$aČesko.**\$b**Státní okresní archiv Český Krumlov

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé

24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu I.

a) organizace, patřící do systému **státní správy** (s jurisdikcemi pro celý stát či s krajskou/okresní působností), se zapisují pod jménem státu

X10 1? \$aČesko.\$bNejvyšší soud

b) organizace, patřící do systému **samosprávy** (s jurisdikcemi pro určitou zemi, kraj, okres, obec), se zapisují pod jménem správního celku, který uplatňuje jurisdikce pro určitou zemi, kraj, okres, obec

X10 1? \$aPardubický kraj_(Česko).\$bKrajský úřad

X10 1? \$aZlín_(Česko:_okres).\$bOkresní úřad

X10 1? \$aZlín_(Česko).\$bMagistrát

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé

24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu II.

TYP 1. Organizace se jménem obsahujícím slovo, které jasně určuje, že organizace je částí jiného celku (např. odbor, oddělení, divize, sekce, pobočka)

v české praxi zatím nebyl nalezen příklad

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu III.

TYP 2. Organizace se jménem obsahujícím slovo, které obvykle vyjadřuje administrativní podřízenost v terminologii, týkající se státní správy/samosprávy (např. výbor, komise, úřad), za předpokladu, že je třeba jméno státu/správního celku uvést pro identifikaci organizace. Pro českou státní správu/samosprávu do tohoto typu korporací patří Úřad vlády, krajské, okresní, městské, obecní úřady, celní úřady, finanční úřady, katastrální úřady, úřady práce apod.

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu IV.

TYP 2.

a) korporace v systému **státní správy**

X10 1? \$aČesko.\$bÚřad vlády

X10 1? \$aČesko.\$bFinanční úřad v Děčíně

pokud korporace má jedinečný název začínající geografickým jménem, zapíše se jako samostatná korporace

X10 2? \$aČeský statistický úřad

X10 2? \$aČeský úřad zeměměřičský a kartografický

b) korporace v systému **samosprávy**

X10 1? \$aPardubice_(Česko:_okres).\$bOkresní úřad

X10 1? \$aKladno_(Česko).\$bMěstský úřad

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu V.

TYP 3. Organizace se jménem, vyjadřujícím obecnou charakteristiku nebo pouze geografické, chronologické číselné nebo písmenné označení složky státní moci či jedné z jejích organizací zapsaných v podřízeném vztahu
v české praxi zatím nebyl nalezen příklad

TYP 4. Organizace se jménem, které nevyjadřuje, že jde o korporaci a neobsahuje jméno státního/správního celku
v české praxi zatím nebyl nalezen příklad

TYP 5. Ministerstva

X10 1? \$aČesko.\$bMinisterstvo kultury

X10 1? \$aČeskoslovensko.\$bMinisterstvo financí

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu VI.

TYP 6. Zákonodárny orgán

X10 1? \$aČesko.\$bParlament

X10 1? \$aČesko.\$bParlament.\$bPoslanecká sněmovna

X10 1? \$aČesko.\$bParlament.\$bSenát

TYP 7. Soud

X10 1? \$aČesko.\$bNejvyšší soud

X10 1? \$aČesko.\$bÚstavní soud

X10 1? \$aČesko.\$bOkresní soud_(Benešov,_Česko)

X10 1? \$aČesko.\$bMěstský soud_(Praha,_Česko)

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu VII.

TYP 8. Hlavní složky ozbrojených sil státu

X10 1? \$aČesko.\$bArmáda

X10 1? \$aČesko.\$bArmáda.\$bGenerální štáb

X10 1? \$aČesko.\$bArmáda.\$bVzdušné síly

X10 1? \$aČesko.\$bArmáda.\$bMechanizovaná brigáda,_7.

TYP 9. Hlava státu nebo hlava státního/správního celku

X10 1? \$aČesko.\$bPrezident_(1993-2003_:_Havel)

ale pro předsedu vlády, parlamentu, primátory viz 24.20. AACR2R
(tj. neuvádí se data ani jméno)

X10 1? \$aČesko.\$bPředseda vlády

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.18. Státní organizace zapsané v podřízeném vztahu VIII.

TYP 10. Velvyslanectví, konzuláty atd.

X10 1? \$aČesko.\$bVelvyslanectví_(Rakousko)

X10 1? \$aRakousko.\$bBotschaft_(Česko)

TYP 11. Delegace v mezinárodním nebo mezivládním orgánu

X10 1? \$aČesko.\$bStálá mise při Evropských společenstvích

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé
24.19. Podzáhlaví zapsané přímo nebo nepřímo

Podzáhlaví zapsané nepřímo

X10 1? \$aČesko.\$bMinisterstvo kultury.\$bOdbor literatury a knihoven

Podzáhlaví zapsané přímo

X10 1? \$aČesko.\$bPolicie

(vynecháno Ministerstvo vnitra)

X10 1? \$aČesko.\$bGenerální ředitelství cel

(vynecháno Ministerstvo financí)

X10 1? \$aČesko.\$bCelní úřad Písek

(vynecháno Ministerstvo financí a Generální ředitelství cel)

24.17. - 24.26. Státní orgány/organizace a státní činitelé Zvláštní pravidla

24.20. Státní činitelé

24.21. Zákonodárny orgány

24.22. Ústavodárná shromáždění

24.23. Soudy

24.24. Ozbroyené síly

24.25. Velvyslanectví, konzuláty atd.

24.26. Delegace v mezinárodních a mezivládních korporacích

24.27. Náboženské organizace a náboženští hodnostáři

24.27A. Koncily jednotlivých náboženských organizací

24.27B. Náboženští hodnostáři

24.27C. Podřízené složky

24.27D. Papežské diplomatické mise atd.

viz též

Záhlaví pro katalogizaci náboženské literatury : metodická příručka pro korporativní záhlaví a unifikované názvy / Hana Vodičková ... [et al.]. Praha : Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2001. 96 s. (Aktuality SKIP ; sv. 19). ISBN 80-85851-12-1